

Johannes Assuerus Ampzing

**Programma In Obitum Honestissimae Matronae Ursulae Scherffenbergiae,
Coniugis viri ... Dn. Thomae Lindemanni, I.U. Doctoris ...**

Rostochi[i]: Pedanus, 1614

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn775779164>

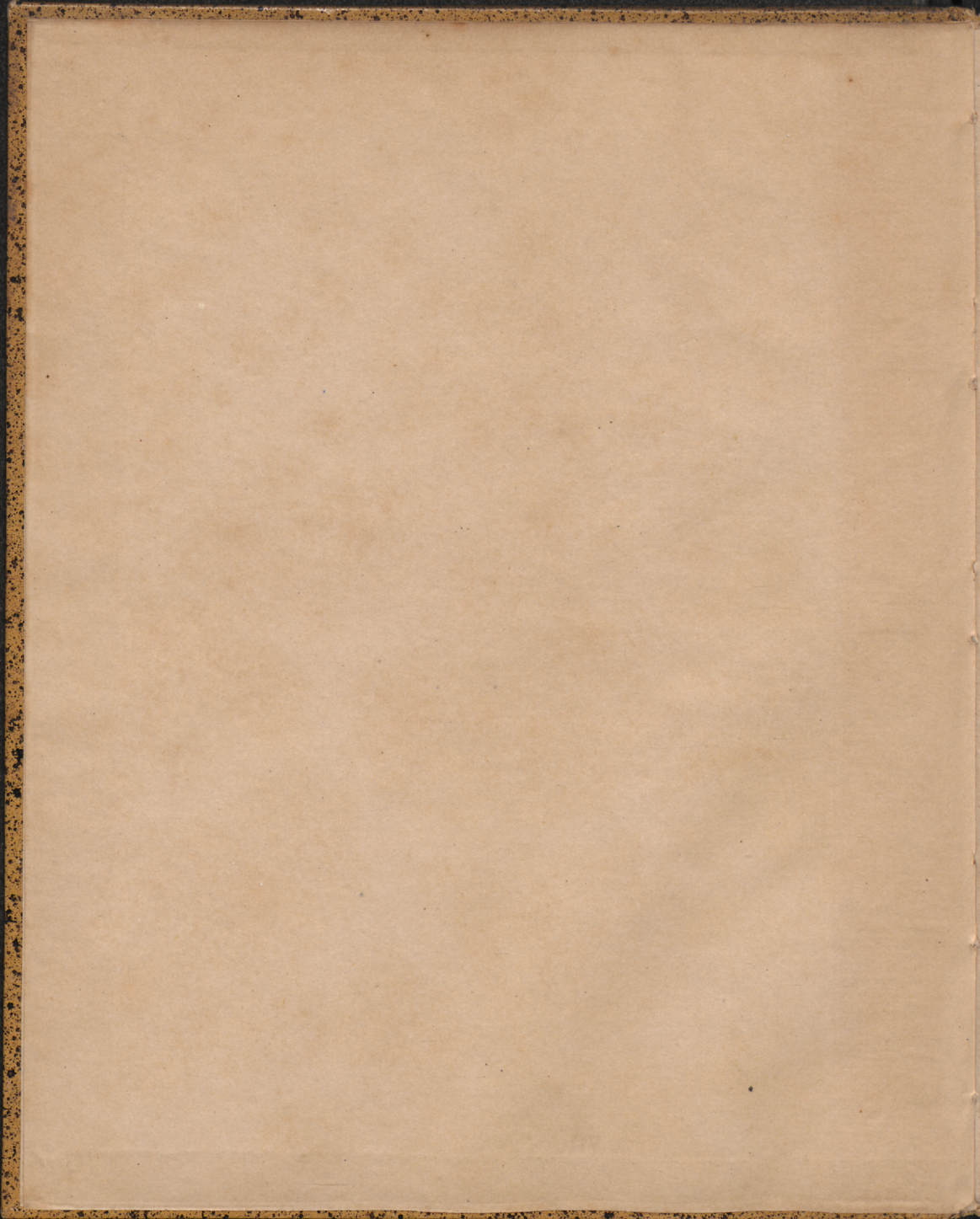
Druck Freier Zugang

Assverus, J.,
in
Urs. Scharffenberg,
uxor. Th. Lindemann.

Rost. 1614.

46

Programma
IN OBITVM HONESTIS-
SIMÆ MATRONÆ
URSULÆ SCHERFFEN-
BERGIÆ,

*Conjugis viri clarissimi, consultis-
simi, doctissimi:*

Dn. Thomæ Lindemanni,
J. U. Doctoris, Professoris & Practici
celeberrimi.

John Nicholas Cluyt

Rostochi
Typis Joachimi Pedani,
ANNO M. DC. XIV.

RECTOR
Academiae Rostochiensis
JOANNES
ASSVERUS
Amplingius Transisulanus.
Med. Doct. & Profes.

Ita humanae brevitatem, & temporis
quo illa absolvitur pernicitatem, lite-
rae tum divinae tum humanae testantur:
comprobat experientia. Ad vitae
brevitatem quod attinet: hanc testa-
tur Deus noster, ille decus Medicis & Deus
Hippocrates, quando statim in ipso A-
horismorum vestibulo exclamat.
ὁ βίβλος κρητός. I. vita brevis. Quae
aequidem admirandi Senis nostri
sententia plane congruit cum sequentibus effatis scripturae san-
ctae. *Homo natus de muliere, brevi vivit tempore. Job. 14. 1. Cum sit aetas*
mea brevis: desinat ille, omittat me, ut me paulisper recipiam, priusquam non
rediturus discedam in tenebrosam terram, &c. Ibid. 10. 20. Ecce breves an-
ni transeunt, & semitamper quam non revertar, ambulo. Ibid. 23. Jacob
Patriarcha à Pharaone interrogatus, Quot annos vixisset? re-
spondit, 130. annis peregrinatus sum, paucos & malos annos vixi, neque Majo-
rum meorum vitae annos assecutus sum. Genes. 47. Et Propheta Regius
Psal. 39. 6. Ecce palmares disposuisti dies meos, seu, ut Castalio vertit, En-
tu mihi

mihi aetatem concessisti dodrantalem. Nec verò multo aliter loquuntur
authores prophani Phocil. ἔ πολὺν ἀνθρώποι ζῶμεν χρόνον
ἢ καὶ ἴτη καὶ ἐν. Non multum homines vivimus tempus, sed breve. Id
quod Xerxes ille Persarum Monarcha, secum ipse apud Plutar-
chum meditatus dicitur, quando suum ipse conspiciatus exer-
citum illum, de quo Herodotus lib. 7. (qui habuit 3000 navium, in-
quibus fuerunt hominum myriades 23. Terrestris autem exerci-
tus fuerunt 170 myriades. Equitum octo.) in lachrymas solutus
est, & ab Artabano causam rogatus, respondisse fertur. Venire sibi
in mentem, quam brevis sit hominum vita: quando ex tam numerosa mul-
titudine post annos centum nemo superfuturus esset. Unde Poeta Venusinus,
Vive memor, quam sis aevi brevis lib. 2. Satyr. 6. Et alibi. Vita summa
brevis spem nos vetat inchoare longam, lib. 1. od. 4. Et vates Andæus lib.
18. Aenead. Si at sua cuiq; dies breve & irreparabile tempus. Tum Comi-
eus etiam in Capt. Et si pervivo usq; ad summam aetatem, tamen breve spa-
tium est. Ut autem viri sapientes tum sacri tum profani hanc
vitaë humanæ brevitatem mortalibus penitius perspiciendam,
cognoscendamq; ob oculos ponereunt: placuit eam metaphoris
quibusdam ceu vivis coloribus pingere, quæ naturam ejus om-
niem, ad amussim explicatam darent. Hujus generis voca-
bula sunt, lutum, pulvis, ex cæno, libidine, fæda gutta genitus, putredo,
bilis, pituita, esca vermium, sænum, flos, folium, simulachrum, theatrum, co-
mædia, carcer, inquilinus, vapor, fumus, nubes, ventus, umbra, bulla, vanitas,
punctum & minus puncto, deniq; NIHIL. Quæ equeidem omnia,
uti debebam, ita etiam per quàm sanè vellem, suis quæq; autho-
ritatibus testata facere, siquidem ratio Programmatis tantam te-
stimoniæ sylvam posset capere & ferre. Et Job, quidem c. 10.
9. inquit, Recordare, quæso, quod sicut lutum fecisti me. Et Phocylides
Σῶμα ἐκ γαίης ἐχομεν, καὶ πάντες ἐς ἀντὶν δέμενοι κόνις ἐσμεν.
Corpus ex terra habemus, & penitus in ipsam soluti, pulvis sumus. Idem
affirmat alius è vetustis scriptoribus Græcis Palladas. Ex πηλῆ
γένεας, τὶ Φερονῆς μέγας; Ex cæno natus es: quid superbus multum?
Quod idem prorsus est cum Eccl. 10. 9. Quid superbit terra & cinis?
*Superioribus addit idem author Εξ ἀκατάστα δαγνείας γέ-
 νεας, καὶ μιαιότης πάντων. Ex immodesta libidine natus es, & ex*
fæda

caeda gutta. Aristoteles referente Stob. ser. 69. aliquando interrogatus quidnam esset homo? respondit, *Imbecillitatis exemplum, temporis spoliū, fortune lusus, inconstantia imago, invidia & calamitatis truci- na: reliquum verò picuita & bilis.* Idem interrogatus Solon: dixit, *Homo putredo est in exortu, belua in omni vita, esca vermium in morte.* A quibus non procul abit D. Bernardus lib. Med. cap. 3. inqviens. *Homo nihil aliud est quàm sperma fetidum, saccus stercoreum, & cibus ver- mium.* Fœni & floris metaphora est apud Esaiam 40. 6. *Omnia caro fœnum, & omnis gloria ejus quasi flos agri &c.* Et Eccl. 14. 18. *Omnia caro sicut folium in arbore viridi.* Alia generantur & alia deiciuntur. Simulachri & Umbra vox est apud Sophoclem in Ajace furente, ubi Vlisses loquitur in hanc sententiam. *Ὁρῶ ἡμᾶς ἔδειν ὄντας ἄλλο πᾶν εἶδωλ, ὅσοι περὶ ζῶμῳ, ἢ κέφῳ σκίας.* Video nos nihil esse aliud præter simulachra, quicunq; vivimus, vel levem umbram. Aeneas Sylvius vitam nostram dixit *Comœdiam* esse: *cujus ultimus actus in morte agitur.* D. Chrysostomus Homil. 46. ad Hebr. demonstrat vitam præsentem non esse meliorem carcere. Et quidem carcerem intellige unius diei, ut Antiphon dicebat, referente Stob. ser. 96. Clamat passim scriptura, nos *Inquilinos* hic esse, & peregrinos. Apostolus ait. *Quæ est vita vestra? vapor est qui ad modicum tempus apparet.* Iac. 4. 14. Hiob vitam suam nubi & vento comparat Iob. 7. 7. 9. Quando inquit. *Recordare vitam meam esse ventum.* Item. *Uti con- sumitur nubes & abit: ita qui descendit in sepulchrum.* Umbra vox non uno loco repetitur. Sophoclem quem paulo ante citavi secutus Horat. Flac. inquit *Pulvis & umbra sumus.* *Bulle* vocabulum, homini attributum, adeò vulgare est, ut in proverbium abierit *Homo bulla,* Olympiodorus præsentem vitam vocat *Vanitatis dies,* quod velut umbra fugiat neq; consistat. In Eccles. cap. 7. Joan. Pic. Mi- randula epistol. ad nepot. *Fac cogites,* inquit, *semper instantem mor- tem, & punctum scilicet esse quod vivimus, & adhuc puncto minus.* Deniq; scire vis quid hæc vita nostra sit? **NIHIL** est, clamante Prophe- ta Iob. 7. 16. *Nihil sunt dies mei.* Sexcenta alia de vitæ humanæ bre- vitate in hanc scenam adducere possem: sed vetat temporis ratio. Unicum tamen adhuc dictum Augustini vice multorum adscri- bam. *Si toto tempore, inquit, illa viveres, ex quo Adam de Paradyso emissus est, in hodiernum diem: certè videres vitam tuam non fuisse diuturnam, quæ*

sic evor-

sic evolasset. *Unius autem cuiusq; vita hominū, quanta est? adde quantos li-
bet annos, duc longissimam senectutem: nonne hora matutina est? Ergo longē
sit dies iudicij: tuus certē ultimus dies abesse non potest longē. Adhuc te prae-
para: qualis enim exieris de hac vita, talis redderis illi vitæ. In Psal. 30. Et
de vitæ nostræ brevitatem quidem hæcenus.*

Jam verò & temporis pernicitatem non minus elegantibus
figuris pingunt. Ovidius certē tempus nunc rapido flumini, nunc
æquo laxatis habenis liberè currenti, nunc deniq; avi prætervo-
lanti comparat. Quando inquit. *Asiduo labuntur tempora motu. Non secus
ac flumen, neq; enim consistere flumen nec levis hora potest, sed & unda impellit
unda. Urgeturq; eadem veniens, urgetq; priorem. Tempora sic fugiunt pariter,
pariterq; sequuntur.* Et alibi. *Eunt anni mors fluentis aquæ. Nec quæ præterijt
cursu revocabitur unda. Nec quæ præterijt hora redire potest.* Et iterū. *Tem-
pora labuntur tacitisq; senescimus annis. Et fugiunt, freno non remorante, dies.
Deniq; Labitur occultè fallitq; volatilis ætas.* Cui aliū quoq; Poeta
succinit, inquit, *volut ambiguis mobilis alis Hora, senescimus, effugit ætas, &c.*
Et Petrus 5. *Vive memor lethi: fugit hora.* Sed & perelegans me her-
culè illa est apud Jobum comparatio cap. 7. 6. ubi dicit. *Dies mei
velociores fuerunt radio Textoris, quod Castalio vertit, Ævum meum tra-
mā celerius consumitur.* Pertinent huc etiam comparationes paulò
anrè adductæ, *nubis, venti, vaporis, bullæ, umbræ, nihili, &c.* quæ non
modò brevitatem, verū etiam velocitatem & pernicitatem hu-
jus vitæ denotant. Comparatur eadem & cum *rotā*, itemq; cum
navi, quod sicut ijs qui aut navi aut curru vehuntur, sive dor-
miant sive vigilent iter nihilominus conficitur: ita viventibus
sive dormiant, sive vigilent ævum transigatur, fiatq; noctes &
dies jugis & continua ad metā vitæ constitutam properatio.

Eorum quæ hæcenus dixi lamentabile, prò dolor exemplum
nobis exhibet hodiernum funus honestissimæ matronæ V R-
S V L Æ S C H E R F F E N B E R G I Æ, conjugis desideratissimæ,
atq; cheu! verè nunc desideratæ, viri clarissimi, consultissimi,
doctissimi Dn. THOMÆ LINDEMANNI. Jurisconsulti
& Professoris hujus Academiæ cum paucis comparandi, collegæ
& amici nostri amanter colendi, quæ, pueri pera, in ipsissimo æta-
tis flore, proximo die dominico horā post meridiem primā, mor-
tali hac carne exuta, commigrationem suam ex hoc miseriarum.

ergastulo, in coelestem patriam acceleravit. *Neu mortem invisi-*
ssam! Quæ magnos parvosq; teris: quæ fortibus æquat imbelles: populissq;
duces: senioq; juventam.

Nata autem & in lucem edita Ursula defuncta nostra fuit
anno 1585. 3. Octob. Rostochij, quæ urbs nostra famam suam longè la-
teq; diffundit, non tam ob Varnum suum, quàm ob vernantem
in ea fragrantemq; Academiam, quam habet & fovet. Coete-
rum quibus & quam claris orta Majoribus Defuncta nostra fue-
rit, nemo hac æquidem in urbe est, qui nesciat. Pater, qui in
conspectu adhuc omnium est, illi fuit. *Dn. Bernhardus Scherffenber-*
gus, amplissimus hujus urbis Consul, vir omnigenâ eruditione
& imprimis singulari jurisperitiâ, tum multo rerum usu longè
clarissimus, patronus & amicus noster cum observantia colen-
dus: quem grandævum senem ut diu huic urbi divina clementia
velit incolumem, ardentibus votis precamur. Matrem verò ha-
buit *Agneta* *Beselins*, *Dn. Nicolai Beselins* Senatoris Rostochiensis,
& matronæ laudatissimæ *Mettæ Smedes*, ex veteri & patriâ Smi-
diorum familiâ oriundæ filiam, viri præstantissimi *Dn. Balthasari*
Beselins, ordini nostro addictissimi, sororem, matronam honora-
tissimam.

Ab his Parentibus nostra hæc educata fuit, qui nihil eorum
quæ ad filiam vel pietate imbuendam, vel elegantibus moribus
ornandam, vel deniq; rei domesticæ gerendæ disciplinâ instru-
dam, in se passim desiderari. Vndè æquidem contigit ut illa ad-
huc adolescentula, pietatis virtutum & œconomicae solertiæ haud
vulgare specimen præ se tulerit.

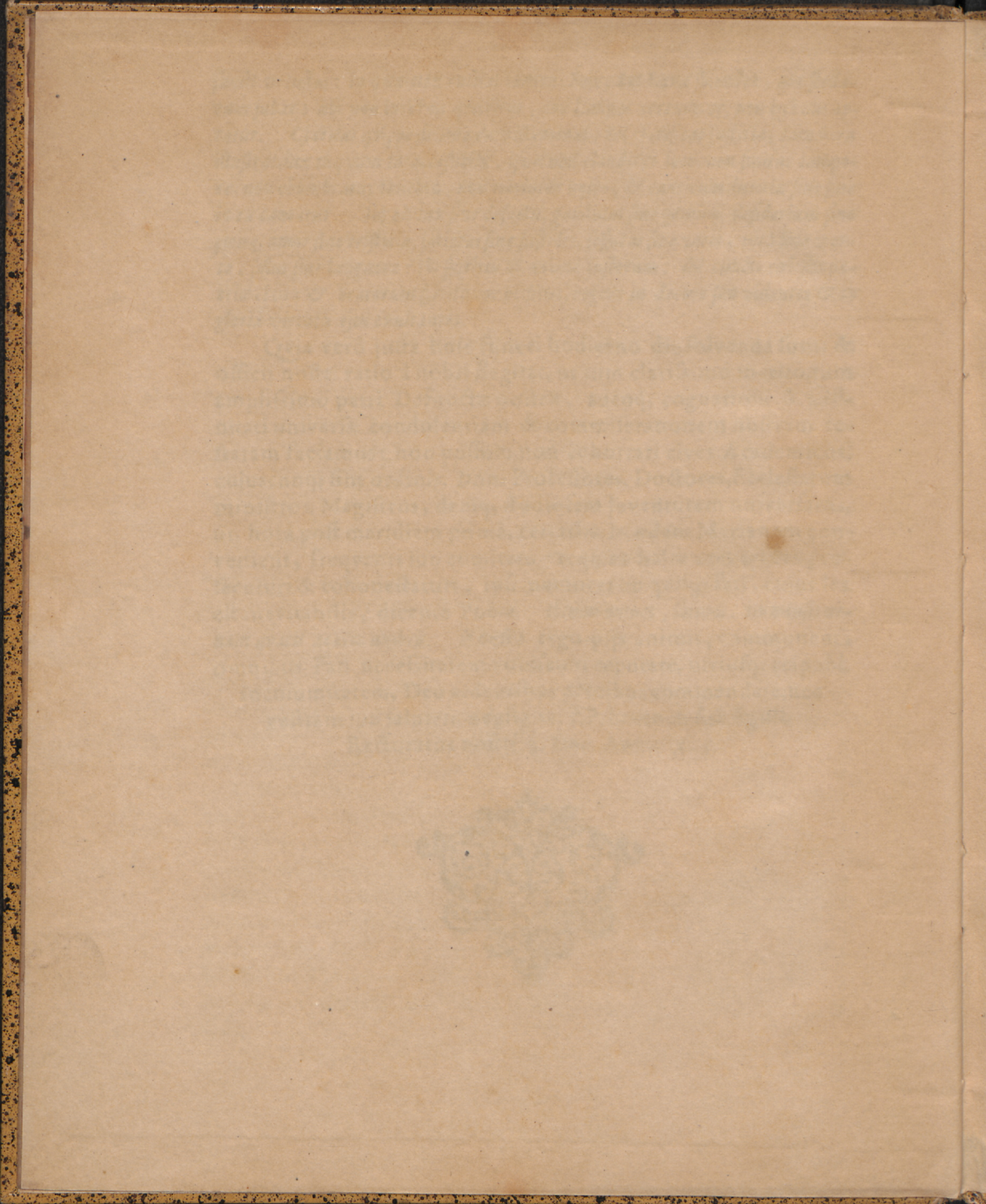
Placuit ea res viro tum adhuc juveni, nunc verò collegæ no-
stro, *Dn. Thomæ Lindemanno*, Jurisconsulto & Practico haud
è multis, qui, destinante divina providentia, eam, postquam an-
num attigisset 20, uxorem duxit 5. *Semptembr. 1605.* Quo æquidem
in Matrimonio annos 9 & menses duos, plus minus, cum marito
piè, placidè, pacificè & optatissimè vixit, & filios ei ordine quin-
que *Bernhardum* & *Hinricum*, quibus duobus in ipso quasi vitæ li-
mine ad oras coelestes remeantibus, *Thomam*, *Bernhardum*, *Hinri-*
cum, patri & materno & paterno avis ἡμερὸν μὲν, & demum unam
filiam *Agneta* aviæ maternæ nomen gerentem, die 8. Novembris
proximè

proximè exacti, peperit. Et hos quidem posteriores quatuor
post se superstites, obitum matris unâ cum mœstissimo parente,
acerbè deflentes, reliquit. Agneta prædicta verè dolorosa
matri exitit filia. Quamvis enim mater dicto die 8. Novemb.
feliciter enixa esset, spemq; adstantibus certam, pristinae valetu-
dinis recuperandæ, fecisset: tamen præter spem 25. Decemb. fe-
bri acutâ, quam varia symptomata comitabantur, correpta, viri-
bus omnibus paulatim exhausta, 4. hujus mensis circa primam
pomeridianam: ore usq; ad extremum halitum precans, psal-
mos recitans, Christi meritum identidem ingeminans: corde
subindè ingemiscens: placidè tandem obdormiscens; animam
cibo coelesti pastam, Creatori suo, fide in Christum constanti,
reddidit, & hoc, hoc viatico confirmata, hoc amuleto præmunita
iter æthereum lata est ingressa. A tali conjuge maritum dive-
li, quem absentem desideravit, quem præsentem complexa est,
quem lugentem ejulantemq; consolata est, quanti doloris, quanti
laboris, quanti operis fuerit: ij demum æstimare & secum ipsi re-
putare possunt, qui eandem aliquando aleam fuerunt experti.
Ah mi Lindemanne, vidue mœstissime, mi Consul Scherffenbergi,
ad mortem usq; tristis: quorum jam animos gladius doloris fau-
ciat, Agite, jacentes in luctu animos vestros, virtute Spiritus
sancti erigite, erectis fulcra subjicite validissimarum consolatio-
num. Ursula vestra non est mortua sed dormit, resurrectura
die novissimo; non vos eam amisistis, sed præmisistis, in patriam
coelestem, quò ipsi anhelatis: mortua, mundo, vivit Deo; in cu-
jus conspectu, miseris hujus ævi erepta, cum sanctis Dei angelis
& beatis animabus lata triumphat & exultat: induta jam & ami-
cta veste candidâ, quam lavit in sanguine agni illius immaculati.
Hanc ei beatitudinem ne invidete; Deo patri æterno, qui plus
vobis eam amat, ne obstitite: & vobis ipsis ponite modum luctus:
cùm nil magis hominem dejiciat, quam in mœrore & luctu jacere.
*Nulla res, inquit Hieronymus, ita inebriat, ut tristitia, quæ ducit homi-
nem ad mortem. Quin potius ex adverso corda nostra in spem me-
lioris vitæ sursum tollamus, & mente civitatem illam, cujus nunc
civis & incola est Defuncta nostra, contemplemur, quæ libera est
& æterna in cælis. Quam non obscurant tenebræ, non obumbrat nox, non con-
sumis*

sumit vetustas: in qua non rutilat lumen Solis, aut Lunæ splendor, aut stellarum jubar: ubi non lucerna quæritur, non lampas accenditur, non lychnus aperitur. Claritas quippe divina eam illuminat, Sol clarificat justitiæ, Lux veras illustrat, lux inquam inaccessibilis, quæ non clauditur loco, non finitur tempore, non obumbratur tenebris, non variatur nocte, & canticum lætitiæ sine fine in ea cantatur. Ibi est lux sine defectu, gaudium sine gemitu, desiderium sine poenâ, amor sine tristitia, satietas sine fastidio, sospitas sine vitio, vita sine morte, salus sine languore: Ibi spiritus & animæ justorum: ibi cuncti cœlestis patriæ cives & beatorum spirituum ordines, regem in decore suo videntes & in gloria virtutis ejus exultantes.

Quia verò justa huic funeri hodierno die solvenda sunt, & officij nostri ratio à nobis flagitat, ut tum clarissimo marito, tam amplissimo patri Defunctæ nostræ, adeoq; cognationi & affinitati universæ condolentiam & commiserationem nostram testatam faciamus: non possum non cohortari cives Academicos, cujuscunq; sint ordinis, Dan. Professores, Doctores, Ecclesiarum ministros, Magistros, deniq; studiosam juventutem universam, ut, horâ post meridiem primâ, certatim in ædem Marianam conveniant, frequenti suo comitatu exequias hæcæ tam tristes profecuturi & cohonestaturi, ipsi memores sui quisq; fati, cujus lex est inevitabilis, dicente Poëta. *Ibimus omnes, Ibimus: immensis urnam quatit Aæcus umbrâ.* Adeste ergo pijs animis, communem omnibus Fati necessitatem vobiscum reputate, utriusq; reipubl. incolumitatem, Deo ardentibus precibus commendate, nec vestram ipsi salutem negligite. P.P. Rostoch. sub sigillo Rectoratus nostri, 8. Dec. Anno 1614.

sic evolasset. *Unius autem cuiusq; vita hominū, quanta est
bet annos, duc longissimam senectutem: nonne hora matutinū
sit dies iudicij: unus certē ultimus dies abesse non potest long
para: qualis enim exieris de hac vita, talis redderis illi vi
de vitæ nostræ brevitatem quidem hæcenus.*

Jam verò & temporis pernicitatem non mi
figuris pingunt. Ovidius certè tempus nunc rapide
æquo laxatis habenis liberè currenti, nunc deni
lanti comparat. Quando inquit. *Assiduo labuntur temp
ac flumen, neq; enim consistere flumen nec levis hora potest, sed
undâ. Urgeturq; eadem veniens, urgetq; priorem. Tempora
pariterq; sequuntur.* Et alibi. *Eunt anni mors fluentis aquæ
cursu revocabitur unda. Nec quæ præterit hora redire pot
pora labuntur tactisq; senescimus annis. Et fugiunt, freno
Deniq; Labitur occultè fallitq; volatilis ætas.* Cui ali
succinit, inquit, *volat ambiguis mobilis ævis Hora, senescit
Et Perseus 5. Vive memor lethi: fugit hora.* Sed & pe
culè illa est apud Jobum comparatio cap. 7. 6. *ut
velocius fuerunt radio Textoris, quod Castalio vertit,
mâ celerius consumitur.* Pertinent huc etiam com
antè adductæ, *nubis, venti, vaporis, bullæ, umbra, nil
modò brevitatem, verum etiam velocitatem & p
jus vitæ denotant. Comparatur eadem & cum
navi, quod sicut ijs qui aut navi aut curru veh
miant sive vigilent iter nihilominus conficitur
sive dormiant, sive vigilent ævum transigatur
dies jugis & continua ad metam vitæ constituta.*

Eorum quæ hæcenus dixi lamentabile, prò
nobis exhibet hodiernum funus honestissimæ
SVLÆ SCHERFFENBERGÆ, conjugis
atq; cheu! verè nunc desideratæ, viri clarissim
doctissimi Dn. THOMÆ LINDEMANN
& Professoris hujus Academiæ cum paucis com
& amici nostri amanter colendi, quæ, puerpera,
tis flore, proximo die dominico horâ post meredi
tali hac carne exuta, commigrationem suam ex

A 3

